

ఏతాని కుర్వంతు

I శృణ్వంతు-విచింత్య వదంతు

- అ. భవాన్ ప్రాతః కదా ఉత్తిష్ఠతి?
- ఆ. భవాన్ సాయంకాలసమయం కథం యాపయతి?
- ఇ. భవతః విద్యాలయస్య వాతావరణం కథమస్తి?
- ఈ. అరవిందః ఏకస్మిన్ దినే ఏవం కృతవాన్. భవాన్ ప్రాతః ఆరభ్య సాయం పర్యంతం కిం కరోతి?

II పఠంతు-అవగచ్ఛంతు-వృత్తికుర్వంతు

- అ. ఉదాహరణానుసారం క్రియాపదాని పాఠే అన్విష్య తేషామ్ అధః రేఖాంకనం కుర్వంతు. తేషామ్ అర్థాన్ క్రియాపదకోశం దృష్ట్వా అవగచ్ఛంతు.

ఉదా : ఉత్తిష్ఠవాన్

- ఆ. అధః దత్తానాం వాక్యానాం సమానార్థకవాక్యాని పాఠే అన్విష్య లిఖంతు.

- 1) చల్లని నీళ్ళతో స్నానం చేసి.

- 2) తోవలో హిరణ్మయీ, సురేశులు కలిసారు.

- 3) ఒక కోతి చాలా అల్లరి చేసింది.

- 4) అయినప్పటికీ అతడు ధైర్యంతో మళ్ళీ ఆడాడు.

- 5) కొంచెం సేపు అక్కడే ఉండి.

- 6) సురేశ్ తో కలిసి విద్యానాథునియొక్క ఇంటికి వెళ్లాను.

ఇ. అధః దత్తాని వాక్యాని పఠిత్వా సాధు, అసాధువాక్యాని 'సాధు' 'అసాధు' ఇతి పదాభ్యాం సూచయంతు.

ఉదా: అరవిందః సప్తవాదనే ఉత్తిష్ఠతి. (అసాధు)

1) అరవిందః శీతలజలేన స్నానం కృతవాన్. ()

2) పాఠశాలాయాం మర్కటః కోలాహలమ్ అకరోత్. ()

3) సురేశః ఖేలనసమయే అధః అపతత్. ()

4) ప్రార్థనాసమయే అరవిందః ఏకం శ్లోకమ్ అపఠత్. ()

5) త్వరయా ఆగచ్ఛతు ఇతి హిరణ్మయీ అవదత్. ()

ఈ. పాఠం పఠిత్వా అధః దత్తానాం ప్రశ్నానాం సమాధానాని లిఖంతు.

- 1) అరవిందస్య పాఠశాలా కదా ఆరభ్యతే?
- 2) పాఠే దృష్టాని సమయవాచకపదాని ఏకత్ర లిఖంతు.
- 3) అరవిందస్య మిత్రాణాం నామాని కాని?
- 4) పాఠశాలాయాం మధ్యాహ్నసమయే కం దృష్ట్వా ఛాత్రాః వినోదం ప్రాప్తవంతః?
- 5) అరవిందస్య మాతా రాత్రౌ తస్య కృతే కీదృశం భోజనం దత్తవతీ?

III స్వీయరచనా

అధః దత్తానాం ప్రశ్నానాం సమాధానాని స్వీయవాక్యైః లిఖంతు.

- 1) భవాన్ ప్రాతః కదా ఉత్తిష్ఠతి? కిం కరోతి?
- 2) భవతః విద్యాలయః కథమ్ అస్తి?
- 3) విద్యాలయే ఛాత్రాః కాః కాః క్రీడాః క్రీడంతి?
- 4) సాయంకాలసమయే భవాన్ కిం కరోతి?

IV పదజాలాభివృద్ధి: - భాషాక్రీడా:

అ. అధి: దత్తాని చిత్రాణి పశ్యంతు. సమయవాచకపదాని అవగచ్ఛంతు.

సవవాదనమ్

సపాదషడ్వాదనమ్

సార్ధత్రివాదనమ్

పాదోనదశవాదనమ్

ఆ. అధి: దత్తం సమయం పద్దై: లిఖంతు.

- 1) 7:15 2) 12:30 3) 6:00 4) 4:45

ఉదా: 4:15 = సపాదచతుర్వాదనమ్

ఇ. అధి: దత్తం సమయం సంఖ్యాభి: లిఖంతు.

- 1) సార్ధదశవాదనమ్ 2) ఏకాదశవాదనమ్
3) సపాదషడ్వాదనమ్ 4) పాదోనద్వివాదనమ్

ఉదా: సపాదపంచవాదనమ్ = 5: 15

ఈ. అధి: దత్తేషు వాక్యేషు రేఖాంకితపదాని పఠంతు. తేషామ్ అర్థాన్ మాతృభాషయా లిఖంతు.

- 1) మాతా స్థాల్యాం పచతి.
2) బాల: చపకేణ జలం పిబతి.
3) భోజనే క్షుధితం రుచికరమ్ అస్తి.
4) లవణం వినా శాకం మహ్యం న రోచతే.
5) శాకానంతరం సారేణ అన్నం ఖాదతి.

V సర్వనాత్మకవ్యక్తీకరణమ్

భవతః మిత్రస్య దినచర్యాం భవాన్ జ్ఞాతుమ్ ఇచ్ఛతి. తదర్థం ప్రశ్నాన్ సజ్జీకరోతు. భవతోః సంభాషణం లిఖతు.

అహమ్ : రామ! భవాన్ కదా ఉత్తిష్ఠతి?

రామః :

అహమ్ :

VI ప్రశంసా

అరవిందః స్వదినచర్యాం ప్రతిదినం దైనందిన్యాం లిఖతి. తద్దేవ భవంతః అపి భవతాం దినచర్యాం లిఖిత్వా దర్శయంతు.

VII భాషాంశాః

అ. అధః దత్తాని వాక్యాని పఠంతు. తస్య ఆధారేణ రిక్తస్థానాని పూరయంతు.

↑ ప్రపరహ్యః రవివాసరః (ఆవలిమొన్న)

↑ పరహ్యః సోమవాసరః (మొన్న)

↑ హ్యః మంగలవాసరః (నిన్న)

అద్య సౌమ్య(బుధ)వాసరః

ఉపరితనస్య చిత్రస్య ఆధారేణ రిక్తస్థానాని పూరయన్తు.

ప్రపరహ్యః రవివాసరః ఆసీత్. రవివాసరే విద్యాలయస్య విరామః ఆసీత్. అహమ్ ఉద్యానవాటికాం గత్వా క్రీడితవాన్. అనంతరే దినేవాసరే విద్యాలయం గతవాన్. అధ్యాపికా గృహకార్యం దత్తవతీ. అనంతరే దినే వాసరే అహం గృహకార్యమ్ అధ్యాపికాయై దర్శితవాన్.

అద్య.....వాసరః. దినాంకః

.....వాసరః. దినాంకః

అ). పదాని పఠంతు. ఉదాహరణం దృష్ట్యా ద్వితీయా విభక్తిపదమ్ ఉపయుజ్య వాక్యాని లిఖంతు.

1. పిబతి		1. దుగ్ధమ్
2. పఠతి	←	2. పాఠః
3. లిఖతి		3. చిత్రమ్
4. గాయతి		4. గీతమ్
5. ఖాదతి		5. లడ్డుకమ్
6. క్రీణాతి	బాలికా	6. కందుకః
7. పఠతి		7. సమాచారః

ఉదా: బాలికా దుగ్ధం పిబతి.

- 1.
- 2.

పరియోజనాకార్యమ్

భోజనసంబద్ధపదాని తేషామ్ అర్థాన్ చ సంస్మృతేన లిఖిత్వా భిత్తిపత్రే స్థాపయంతు. తాని అధివృత్త్య వదంతు.

స్వీయమూల్యాంకనమ్

	ఆమ్	న
1. పాఠస్య సారం స్వీయవాక్యైః వక్తుం శక్నోమి.		
2. పాఠస్య సాహాయ్యేన మమ దినచర్యం వక్తుం శక్నోమి.		
3. పాఠస్య సారం స్వీయవాక్యైః లేఖితం శక్నోమి.		
4. ప్రశ్నానాం నిర్మాణం కర్తుం శక్నోమి.		

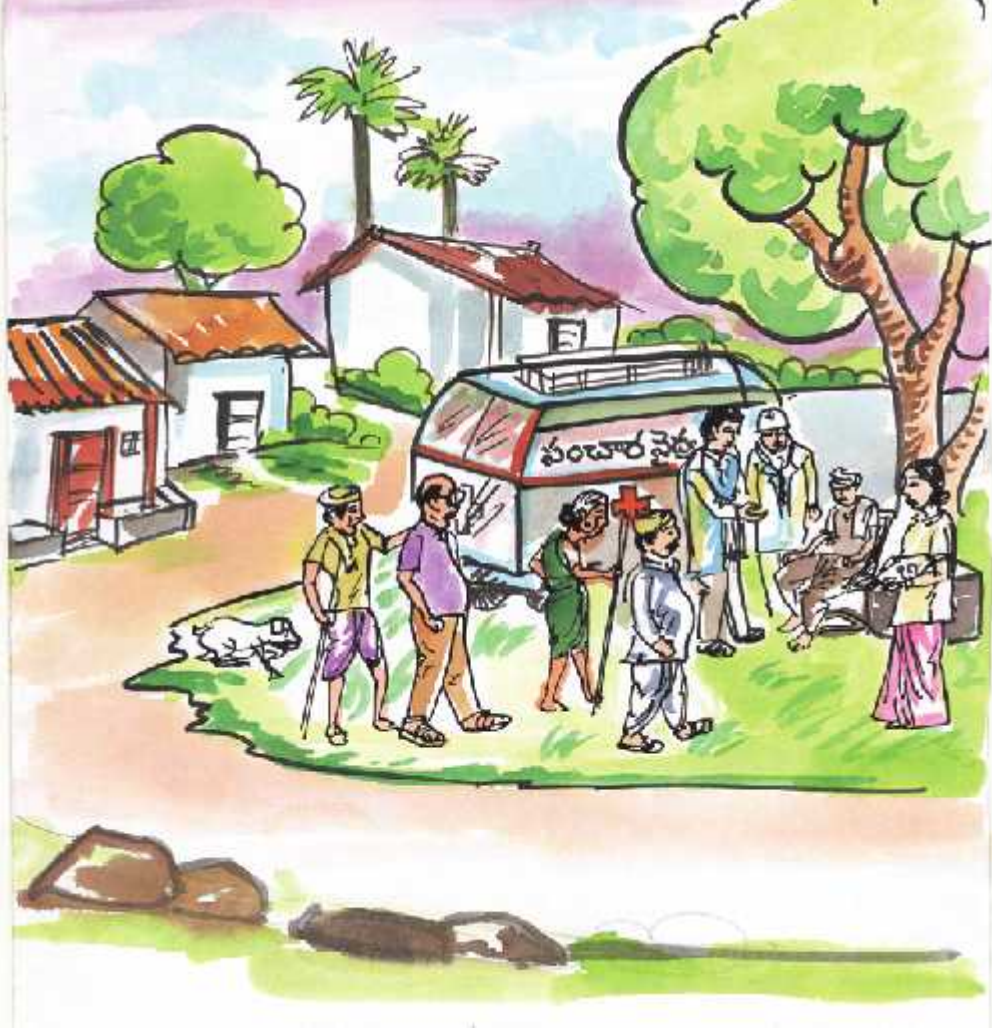
పరోపకారార్థమిదం శరీరమ్

తృతీయ: పాఠ:

3. మానవసేవైవ మాధవసేవా

చిత్రం పశ్యంతు, చింతయంతు, వదంతు.

- చిత్రే కిం దృశ్యతే?
- తత్ర కే కే సంతి? తే కిం కుర్వంతి?
- చిత్రం దృష్ట్వా కిమ్ అవగతవాన్?

ఛాత్రేభ్య: సూచనా:

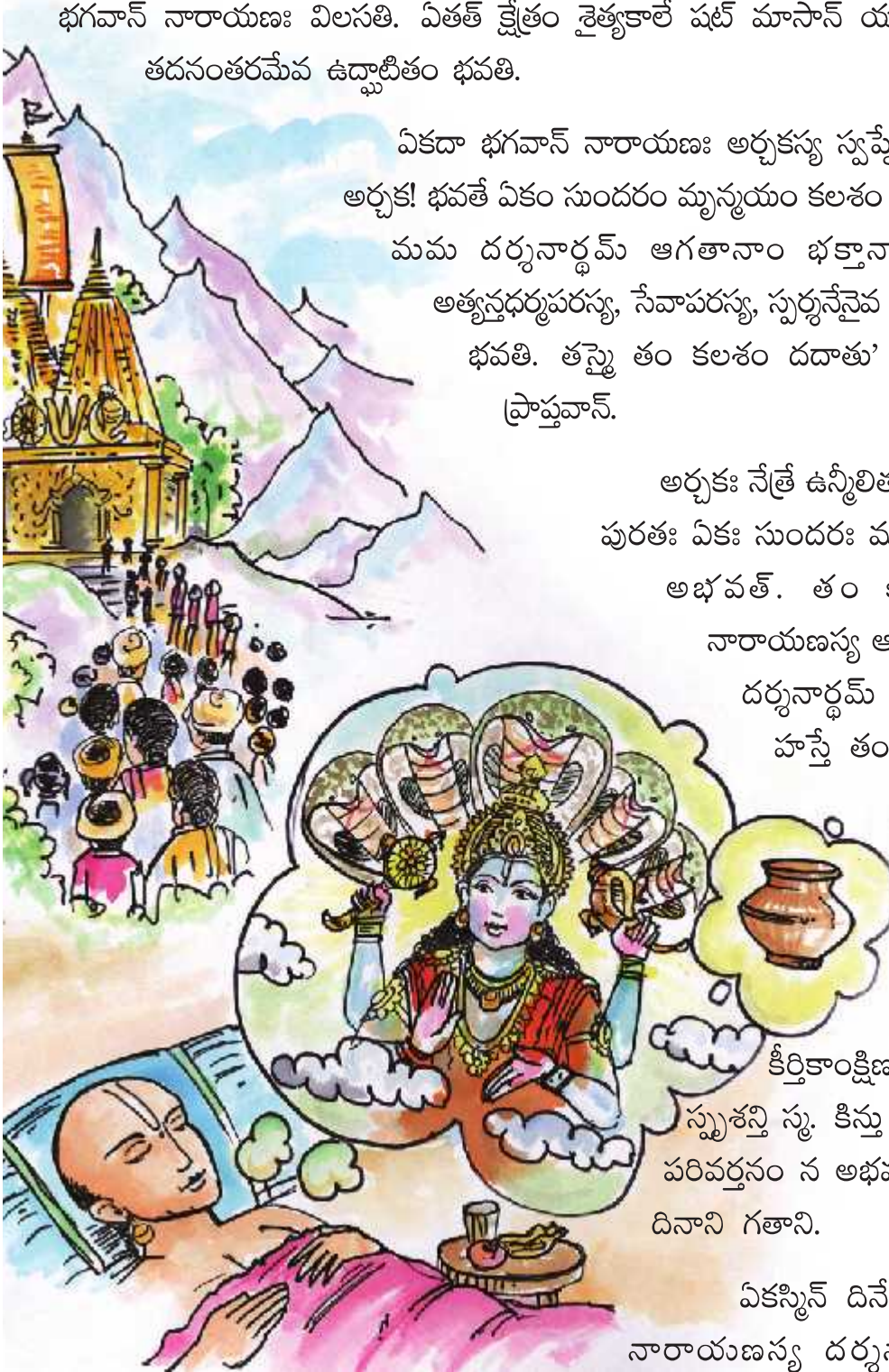
- పాఠం పఠంతు. కఠినపదానాం వాక్యానాం చ అధః రేఖాంకనం కుర్వంతు.
- కఠినపదానామ్ అర్థాన్ అధికృత్య మిత్రై: సాకం చర్చాం కుర్వంతు.
- పాఠ్యపుస్తకస్య అన్తే దత్తం పదకోశం దృష్ట్వా తేషామ్ అర్థాన్ అవగచ్ఛంతు.

అలకనందానదీతీరే ప్రసిద్ధం బదరీనాథక్షేత్రం వర్తతే. తస్మిన్ క్షేత్రే అభీష్టపరదాయకః భగవాన్ నారాయణః విలసతి. ఏతత్ క్షేత్రం శైత్యకాలే షట్ మాసాన్ యావత్ పిహితం భవతి. తదనంతరమేవ ఉద్ఘాటితం భవతి.

ఏకదా భగవాన్ నారాయణః అర్చకస్య స్వప్నే ప్రత్యక్షః భూత్వా 'హే అర్చక! భవతే ఏకం సుందరం మృన్మయం కలశం దదామి. ఏతం కలశం, మమ దర్శనార్థమ్ ఆగతానాం భక్తానాం హస్తే నిక్షిప్తం. అత్యంతధర్మపరస్య, సేవాపరస్య, స్పృహనేనైవ ఏషః కలశః స్వర్ణమయః భవతి. తస్మై తం కలశం దదాతు' ఇత్యుక్త్వా అంతర్ధానం ప్రాప్తవాన్.

అర్చకః నేత్రే ఉన్మీలితవాన్. ఆశ్చర్యమ్, తస్య పురతః ఏకః సుందరః మృన్మయకలశః ప్రత్యక్షః అభవత్. తం కలశం గృహీత్వా, నారాయణస్య ఆదేశం స్మృత్వా అర్చకః దర్శనార్థమ్ ఆగతానాం భక్తానాం హస్తే తం కలశం స్థాపయతి స్మ. అనేకే ధర్మపరాయణాః, సేవాకార్యనిరతాః ధనికాః, మంత్రిణః, అధికారిణః, కీర్తికాంక్షిణశ్చ తం కలశం స్పృశంతి స్మ. కిన్తు కలశే కించిత్ అపి పరివర్తనం న అభవత్. ఏవం బహూని దినాని గతాని.

ఏకస్మిన్ దినే ఏకః కృషకః దేవస్య నారాయణస్య దర్శనార్థమ్ ఆగతవాన్.

సః ఆలయసమీపే ఏకం దీనం రుగ్ధం చ వృద్ధం దృష్టవాన్. తస్య స్థితిం దృష్ట్వా కృషకః విచలితః అభవత్. సః సహసా తస్మై స్వకంబలం పాథేయం చ దత్తవాన్. బహుదూరం గత్వా జలమ్ ఆనీయ తం పాయితవాన్. తస్య నికటే ఉపవిశ్య సేవాం కర్తుమ్ ఆరంభవాన్. అనయా స్వాస్థ్యం ప్రాప్య సః వృద్ధః 'భోః! కృషకవర్య! దేవాలయపిఢానస్య సమయః అభవత్. శీఘ్రం గత్వా దేవస్య దర్శనం కరోతు, నోచేత్ షణ్మాసానంతరమ్ ఏవ దేవస్య దర్శనం భవిష్యతి' ఇతి అవదత్. కిన్తు కృషకః తం వృద్ధమ్ ఏతస్యాం దశాయాం తృక్తుం న ఇచ్ఛతి స్మ. పరన్తు సః వృద్ధస్య వచనాత్ కథమపి ఉత్థాయ దేవాలయం గత్వా దేవస్య దర్శనం కృతవాన్. యథాపూర్వమ్ అర్చకః కృషకస్య హస్తే కలశం నిక్షిప్తవాన్. తదా హఠాత్ సః స్వర్ణమయః అభవత్. సర్వే జనాః విస్మితాః అభవన్.

అర్చకః దేవస్య ఆజ్ఞాం స్మృత్వా తం స్వర్ణకలశం తస్మై కృషకాయ సమర్పితవాన్. 'దేవస్య ప్రసాదః' ఇతి మత్వా తం కలశం స్వీకృత్య కృషకః గ్రామం ప్రతినివృత్తః. మార్గే ఏకం నిర్ధనం దృష్ట్వా, తస్య దైన్యేన విచలితః సః

తస్మై తం స్వర్ణకలశం దత్వా
ఆనన్దేన స్వగృహం
ప్రాప్తవాన్.

ఏతాని కుర్వంతు

I శృణ్వంతు-విచింత్య వదంతు

- అ. బదరీనాథక్షేత్రమ్ అధికృత్య వదంతు.
- ఆ. భవాన్ కదాపి కిమపి క్షేత్రం దృష్టవాన్ వా? తత్ కథమ్ అస్తి? వర్ణయతు.
- ఇ. భగవాన్ నారాయణః కిమర్థమ్ అర్చకాయ కలశం దత్తవాన్ ఇతి భవాన్ చింతయతి?
- ఈ. కృషకస్య స్పృహనేన మృన్మయకలశః స్వర్ణకలశః అభవత్. కిమర్థమితి భవాన్ చింతయతి?
- ఉ. పారాధారేణ 'మానవసేవైవ మాధవసేవా' కథం భవతీతి వదంతు.

II పఠంతు-అవగచ్ఛంతు-వ్యక్తికుర్వంతు

- అ. అధః దత్తాని పదాని పాఠే అన్విష్య తేషామ్ అధః రేఖాంకనం కుర్వంతు. తేషామ్ అర్థాన్ అవగచ్ఛంతు.

స్వర్ణకలశః ధర్మపరాయణాః సేవాకార్యనిరతాః కీర్తికాంక్షిణః
విచలితః శైత్యకాలః ఉద్బాటితం పాథేయం

- ఆ. అధః దత్తానాం వాక్యానాం సమానార్థకవాక్యాని పాఠే అన్విష్య లిఖంతు.

- 1) నీకొక అందమైన మట్టి కలశాన్ని ఇస్తున్నాను.

- 2) కాని కలశంలో కొంచెము కూడా మార్పు రాలేదు.

- 3) అతని స్థితిని చూసి చలించిపోయాడు.

- 4) జనులంతా ఆశ్చర్యపోయారు.

- 5) ఆరునెలల తర్వాతనే దేవుని దర్శనం అవుతుంది.

- ఇ. అధః దత్తాని వాక్యాని ఇతస్తతః సంఘటి. తాని పారానుసారం క్రమశః లిఖంతు.

- నికటే ఉపవిశ్య సేవాం కర్తుమ్ ఆరభ్యవాన్.
- అనయా సేవయా స్వాస్థ్యం ప్రాప్తవాన్ వృద్ధః.
- బహుదూరం గత్వా జలమ్ ఆనీయ తం పాయితవాన్.
- స్వకంబలం, పాథేయం చ దత్తవాన్.
- తస్య స్థితిం దృష్ట్వా కృషకః విచలితః అభవత్.

ఈ. పాఠం పఠిత్వా అధః దత్తానాం ప్రశ్నానాం సమాధానాని లిఖంతు

- 1) బదరీనాథక్షేత్రం కుత్ర వర్తతే?
- 2) నారాయణః అర్చకం ప్రతి కిం ఉక్తవాన్?
- 3) వృద్ధః కృషకం కిమ్ అవదత్?
- 4) అర్చకః యదా కలశం కృషకస్య హస్తే నిక్షిప్తవాన్ తదా కిమ్ అభవత్?
- 5) అంతే కృషకః తం కలశం కిం కృతవాన్?

III స్వీయరచనా:

అధః దత్తానాం ప్రశ్నానాం సమాధానాని స్వీయవాక్యైః లిఖంతు.

1. బదరీనాథక్షేత్రమ్ అధికృత్య లిఖంతు.
2. కృషకః అంతే స్వర్ణకలశం నిర్ధనాయ దత్తవాన్. కిమర్థమితి భవాన్ చింతయతి?
3. కృషకస్య స్థానే భవాన్ భవతి చేత్ తం స్వర్ణకలశం కిం కరోతి?
4. కీర్తికాంక్షిణః అధికారిణః సర్వేపి కలశం స్పృష్టవంతః. పరంతు కలశే పరివర్తనం కిమపి నాసీత్. కిమర్థమితి లిఖంతు.
5. పాఠస్య సారాంశం స్వీయవాక్యైః లిఖంతు.

IV పదజాలాభివృద్ధిః - భాషాక్రీడా:

అ. అధః దత్తానాం రేఖాంకితపదానామ్ అర్థాన్ మాతృభాషయా లిఖంతు.

- 1) సుందరం మృన్మయం కలశం దదామి.
ఉదా: మృన్మయం = మట్టితో చేయబడిన.
- 2) తస్మై స్వకంబలం, పాథేయం చ దత్తవాన్.
- 3) దేవాలయపిఠాసస్య సమయః అభవత్.
- 4) అర్చకః నేత్రే ఉన్మీలితవాన్.
- 5) తస్య నికటే ఉపవిశ్య సేవాం కర్తుమ్ ఆరబ్ధవాన్.
- 6) యథాపూర్వమ్ అర్చకః కృషకస్య హస్తే కలశం నిక్షిప్తవాన్.

ఇ. అధః దత్తానాం రేఖాంకితపదానాం సమానార్థకసంస్కృతపదాని పాఠే అన్విష్య లిఖంతు.

- అ) ఆ క్షేత్రంలో కోరిన వరాలను ఇచ్చే భగవంతుడైన నారాయణుడు ఉన్నాడు.
- ఆ) లేనిచో ఆరునెలల తరువాతనే దేవుని దర్శనం జరగుతుంది.
- ఇ) దర్శనం కొరకు వచ్చే భక్తుల చేతుల్లో పెట్టు.
- ఈ) ఆ బంగారు కలశాన్ని రైతుకు సమర్పించాడు.
- ఉ) ఆ స్థితిలో వదులుటకు ఇష్టపడటం లేదు.

ఈ. భారతదేశ విద్యమానానాం ప్రసిద్ధపుణ్యక్షేత్రాణాం నామాని లిఖంతు.

ఉదా: ఆంధ్రప్రదేశ్ తిరుమల క్షేత్రమ్ అస్తి.

- 1) కర్ణాటకరాజ్యే
- 2) తమిళనాడురాజ్యే
- 3) మహారాష్ట్రరాజ్యే..... క్షేత్రమ్ అస్తి .
- 4) ఒడిసారాజ్యే.....
- 5) గుజరాత్ రాజ్యే.....
- 6) రాజ్యే శబరిమల క్షేత్రమ్ అస్తి .

V సర్జనాత్మకవ్యక్తీకరణమ్

భవతా దృష్టం కిమపి దర్శనీయక్షేత్రమ్ అధిక్రమ్య లిఖంతు.

VI ప్రశంసా

కృషకస్య స్వభావం వర్ణయతు. తేన భవాన్ కథం ప్రేరణాం ప్రాప్నోతి ఇతి వదంతు.

VII భాషాంశాః

అ. ఉదాహరణానామ్ అనుసారేణ రిక్తస్థానాని పూరయంతు.

ఉదా : ఏతత్ తవ గృహమ్.

ఏతత్ భవతః గృహమ్.

1) పుస్తకమ్.

.....పుస్తకమ్.

2) విద్యాలయః.

..... విద్యాలయః.

3) గ్రామః.

..... గ్రామః.

ఏకవచనమ్

బహువచనమ్

ఉదా || బాలకః చిత్రం లిఖతి.

బాలకాః చిత్రం లిఖంతి.

1) పిపీలికా శర్కరాం ఖాదతి.

.....

2) కాకః జలం పిబతి.

.....

3)

ధేనవః క్షేత్రం గచ్ఛంతి.

4)

పక్షిణః వృక్షం ప్రతి ఆగచ్ఛంతి.

అ) అధః దత్తాని వాక్యాని ప్రశ్నరూపేణ పరివర్తయంతు.

వాక్యాని

ప్రశ్నాః

ఉదా: 1) ప్రమోదః గ్రంథం పశ్యతి.

ప్రమోదః కం పశ్యతి?

2) ఆదిత్యః గ్రామం గచ్ఛతి.

.....

3) అధ్యాపకః పాఠం పాఠయతి.

.....

4) లలితా గీతం గాయతి.

.....

5) బాలః క్షీరం పిబతి.

.....

పరియోజనాకార్యమ్

ప్రసిద్ధపుణ్యక్షేత్రాణాం చిత్రాణి సంకలయ్య తేషాం నామాని విలిఖ్య భిత్తిపత్రే లేపయంతు.

స్వీయమూల్యాంకనమ్

	ఆమ్	న
1. పాఠస్య సారం స్వీయవాక్యైః వక్తుం శక్నోమి.		
2. పాఠం స్పష్టతయా పఠితుం శక్నోమి.		
3. పాఠస్య సారం స్వీయవాక్యైః లేఖితుం శక్నోమి.		
4. మయా దృష్టం యాత్రాస్థలమ్ అధికృత్య లేఖితుం శక్నోమి.		

అహింసా పరమో ధర్మః

పరంతు -నందంతు

చతురః గణేశః

ఏకదా కైలాసపర్వతే పార్వతీ శివేన సహ ఉపవిష్టా ఆసీత్. తయోః పురతః గణేశః, షణ్ముఖః చ ఖేలతః స్మ. పార్వతీ వినోదార్థం తయోః ఏకాం స్పర్ధామ్ ఆయోజితవతీ.

సా గణేశషణ్ముఖౌ ఆహూయ “యువాం భూ ప్రదక్షిణం కృత్వా ఆగచ్ఛతమ్. యః ప్రథమమ్ ఆగచ్ఛతి, తస్మై అహమ్ ఏకం పారితోషికం దాస్యామి” ఇతి అవదత్. తౌ ద్వా అపి అంగీకృతవంతౌ.

షణ్ముఖః తత్క్షణే స్వవాహనే మయూరే ఉపవిశ్య ప్రస్థితవాన్. గణేశః తూష్ణీమ్ ఉపవిష్టవాన్. మాతా తం “గణేశ! త్వం భూ ప్రదక్షిణం న కరోషి వా?” ఇతి అపృచ్ఛత్. సః కిమపి న ఉక్తవాన్.

భూప్రదక్షిణం కృత్వా ఆగచ్ఛంతం షణ్ముఖం గణేశః దూరాత్ ఏవ అపశ్యత్. తదా సః ఉత్థాయ స్వమాతాపితరౌ పరితః ప్రదక్షిణం కృతవాన్. నమస్కారం చ కృత్వా “ అహమ్ ఏవ ప్రథమః” ఇతి ఉచ్చైః అఘోషయత్. తదా ఆగతః షణ్ముఖః “అత్ర ఏవ స్థిత్వా అహం ప్రథమః ఇతి వదసి ఖలు! తత్ కథమ్?” ఇతి పృష్టవాన్.

తదా గణేశః “ సర్వే లోకాః జననీజనకయోః అన్తర్గతాః. తయోః ప్రదక్షిణం భూప్రదక్షిణసమానమ్ అస్తి” ఇతి అవదత్.

శివః అపి గణేశస్య చాతుర్యస్య ప్రశంసాం కృతవాన్. గణేశః పారితోషికం ప్రాప్తవాన్. “త్వం భూప్రదక్షిణం కృతవాన్. అతః త్వమ్ అపి ధీరః” ఇతి పార్వతీ షణ్ముఖమ్ అపి అభినందితవతీ.

చతుర్థః పాఠః

4. పర్వతస్య చింతనమ్

చిత్రం పశ్యంతు, చింతయంతు, వదంతు.

- చిత్రే కిమ్ అస్తి?
- బాలః కథమ్ అస్తి? కిం కరోతి?
- బాలః కిమర్థం ప్లవితుమ్ ఇష్టవాన్? భవాన్ అపి ప్లవితుమ్ ఇచ్ఛతి వా?
- బాలః ప్లవమానః సన్ కిం కిమ్ ఊహితవాన్ ఇతి వదతు.

ఛాత్రేభ్యః సూచనాః

- పాఠం పఠంతు. కఠినపదానాం వాక్యానాం చ అధః రేఖాంకనం కుర్వంతు.
- కఠినపదానామ్ అర్థాన్ అధికృత్య మిత్రైః సాకం చర్చాం కుర్వంతు.
- పాఠ్యపుస్తకస్య అన్తే దత్తం పదకోశం దృష్ట్వా తేషామ్ అర్థాన్ అవగచ్ఛంతు.

శంకరపురమితి కశ్చన గ్రామః. స చ గ్రామః సుందరః సమృద్ధః చ. గ్రామస్య సమీపే కోలాచలః నామ ఉన్నతః పర్వతః అస్తి. ప్రతిసంవత్సరం శ్రావణమాసే శంకరపురస్థాః జనాః నగరవాసినశ్చ వనభోజనార్థం కోలాచలపర్వతం గచ్ఛంతి స్మ.

తత్ర, తే దేవభావనయా తం సమున్నతం పర్వతం పూజయంతి స్మ. స్వాభీష్టానాం సిద్ధ్యర్థం పర్వతస్య ప్రదక్షిణం కృత్వా, నానావిధసూపాపూపసహితాన్ ఆహారపదార్థాన్ నివేదనరూపేణ పర్వతాయ సమర్ప్య, తే తం పర్వతం పరితః స్థితానాం వృక్షాణాం ఛాయాసు ఉపవిశ్య సోల్లాసం భోజనం కుర్వన్తి స్మ. సాయంకాలపర్యంతం తత్రైవ స్థిత్వా మనోహరాం ప్రకృతిం దృష్ట్వా మహానందమనుభవంతి. తదనంతరం సర్వే స్వగ్రామం ఆగచ్ఛంతి స్మ.

ఏవం ప్రాతరారభ్య సాయంకాలపర్యంతం జనానాం పూజనేన సహవాసేన చ సః పర్వతః ఆనందమ్ అనుభవతి స్మ. పరంతు తేషాం ప్రతిగమనం దృష్ట్వా సః 'ఇదానీమ్ అహమ్ ఏకాకీ ఏవ అస్మి ఖలు' ఇతి చింతయన్ దుఃఖితః భవతి స్మ.

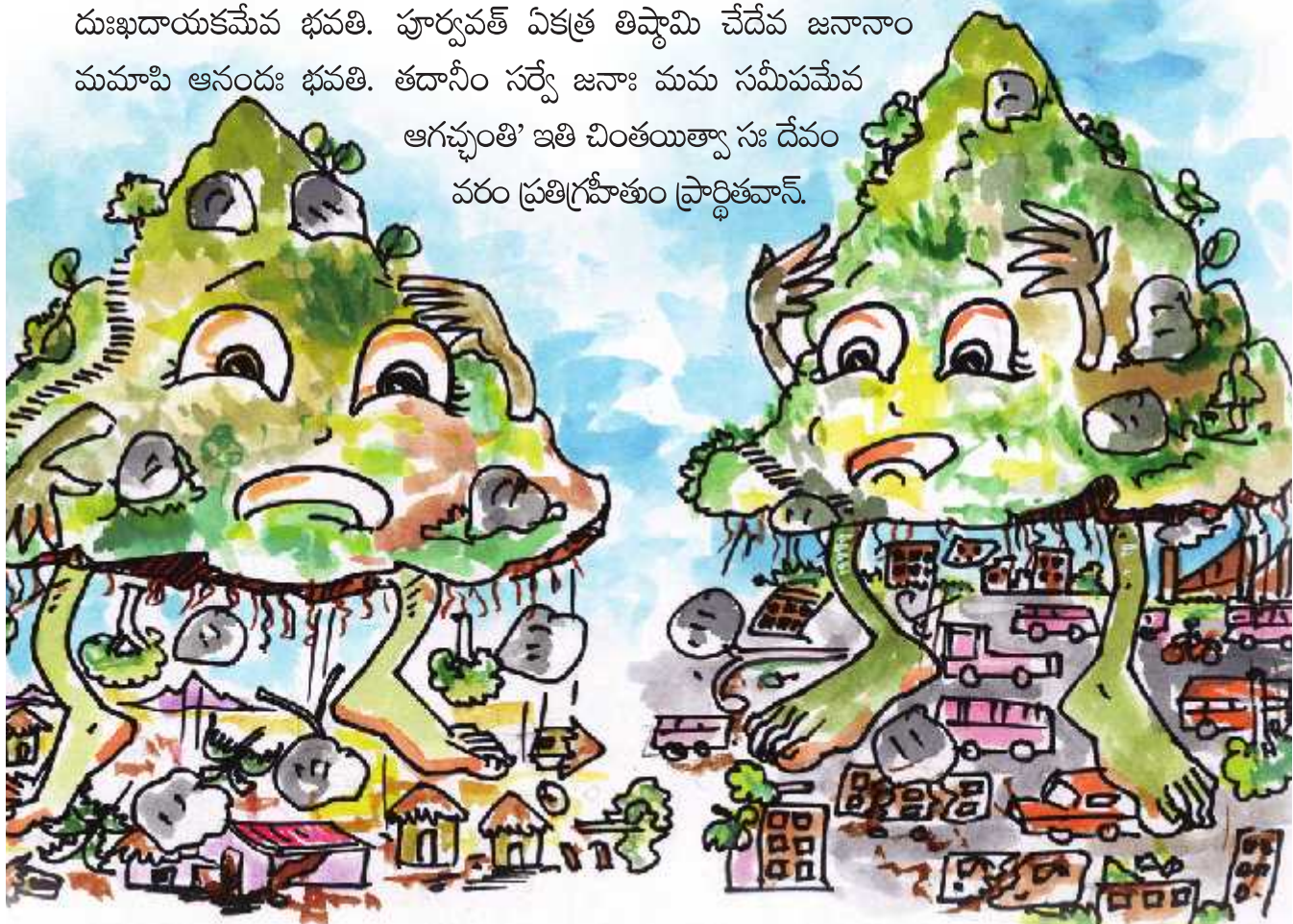
ఇత్థం బాధాతప్తః పర్వతః దేవం ప్రార్థయత్. దేవః ప్రత్యక్షః భూత్వా 'భవతః బాధాయాః కారణం కిమ్? కం వరం వాంఛతి?' ఇతి అపృచ్ఛత్. తదానీం పర్వతః 'మహ్యమ్ ఇతర ప్రాణి నామి వ పాదౌ దదాతు. తాభ్యాం సర్వత్ర

గంతుం ద్రష్టుం చ శక్నుయామ్' ఇతి ప్రార్థితవాన్. దేవః 'తథాస్తు' ఇత్యుక్త్వా అదృశ్యః అభవత్. స చ కోలాచలః 'ఇదానీం మమ పాదౌ తు ఆగతౌ. అహం తు సర్వత్ర గంతుం శక్నోమి.' ఇతి చింతయన్ స్వపురతః స్థితేన రాజమార్గేణ చలతి. తస్య పర్వతస్య భారేణ మార్గః శిథిలః సంజాతః. ఉభయపార్శ్వయోః స్థితాః వృక్షాః వినష్టాః. గృహాణి చ భగ్నాని అభవన్.

తదనంతరం పర్వతః మానవాః ఇవ అహమపి స్నానం కరోమీతి విచిన్త్య తటాకమ్ అగచ్ఛత్. యదా పర్వతః తటాకం ప్రావిశత్ తదైవ ప్రభూతం జలమ్ ఉపరి ఆగత్య సేతుః భగ్నః అభవత్. జలం సర్వం బహిః నిస్సృతమ్ . తేన మహతీ హానిః అభవత్.

అనంతరం నగరజీవనం ద్రష్టుకామః పర్వతః నగరవిహారార్థమ్ అగచ్ఛత్. నగరే తు శతాధికాః కార్యరతాః జనాః మార్గే ఇతస్తతః చరన్తి స్మ. ఇదానీం పర్వతః తేషాం గమనాగమనయోః మహాన్ ప్రతిబంధకః అభవత్. తేన జనానాం మహతీ పీడా అభవత్. పర్వతస్య పదఘట్టనేన విద్యుత్స్పందనభాః అధః నిపతితాః. జనాస్సర్వే భీతాః జాతాః.

తదా కోలాచలః 'ప్రజానాం కష్టాని దృష్ట్వా ఏవమ్ అచింతయత్. సర్వత్ర మమ గమనం దుఃఖదాయకమేవ భవతి. పూర్వపత్ ఏకత్ర తిష్ఠామి చేదేవ జనానాం మమాపి ఆనందః భవతి. తదానీం సర్వే జనాః మమ సమీపమేవ ఆగచ్ఛంతి' ఇతి చింతయిత్వా సః దేవం వరం ప్రతిగ్రహీతుం ప్రార్థితవాన్.

ఏతాని కుర్వంతు

I శృణ్వంతు-విచింత్య వదంతు

- అ. పర్వతస్య స్థానే భవాన్ భవతి చేత్ కుత్ర గచ్ఛతి?
- ఆ. చలతః పర్వతాత్ సముద్భూతాః ఆపదః కాః?
- ఇ. భవంతః పర్వతస్య స్థానే భవంతి చేత్ దేవం కం వరం పృచ్ఛంతి? కిమర్థమ్?

II పఠంతు-అవగచ్ఛంతు-వ్యక్తికర్వంతు

- అ. పాఠం పఠిత్వా 'స్మ' ఇత్యనేన యుక్తానాం పదానామ్ అధః రేఖాంకనం కుర్వంతు.
- ఆ. అధః దత్తానాం వాక్యానాం సమానార్థకవాక్యాని పాఠే అన్విష్య లిఖంతు.

- 1) భక్తులు తిరిగి వెళ్ళుటను చూసి ఒంటరినయ్యానని ఏడ్చింది.

.....

- 2) ఇష్టమైన కోరికలు ఫలించడానికి పర్వతానికి ప్రదక్షిణం చేస్తారు.

.....

- 3) ఇండ్లు కూలాయి. చెట్లు నశించాయి. దారి కూడా శిథిలమైంది.

.....

- 4) నీరు పైకి వచ్చి కట్ట తెగింది.

.....

- 5) విద్యుత్ స్తంభాలు కింద పడ్డాయి.

.....

- ఇ. పాఠస్య ఆధారేణ వాక్యాని క్రమశః లిఖంతు.

- 1) అనంతరం నగరజీవనం ద్రష్టుకామః పర్వతః నగరవిహారార్థమ్ అగచ్ఛత్.
- 2) పర్వతః మానవాః ఇవ అహమపి స్నానం కరోమి ఇతి విచింత్య తటాకమ్ అగచ్ఛత్.
- 3) ఇదానీం మమ పాదౌ తు ఆగతౌ. అహం తు సర్వత్ర గతుం శక్నోమి.

- 4) ఏకత్ర తిప్పామి చేదేవ జనానాం మమాపి ఆనందః భవతి.
- 5) పర్వతస్య పదఘట్టనేన విద్యుత్ స్తంభాః అధః నిపతితాః

ఈ. పాఠం పఠిత్వా అధః దత్తానాం ప్రశ్నానాం సమాధానాని లిఖంతు.

- 1) గ్రామీణాః, నగరవాసినశ్చ కిమర్థం పర్వతసమీపం గచ్ఛంతి?
- 2) జనాః పర్వతం కథమ్ అర్చంతి?
- 3) పూజాదికం సమాప్య భక్తాః కుత్ర భోజనం కుర్వంతి?
- 4) పర్వతః కిమర్థం దేవం పాదౌ పృష్టవాన్?
- 5) పర్వతగమనేన మార్గః కథం పరివర్తితః?
- 6) పర్వతగమనేన తటాకస్య పరిస్థితిః కీదృశీ అభవత్?
- 7) పర్వతగమనేన నగరజీవనం కథమ్ అభవత్ ?

III స్వీయరచనా

అధః దత్తానాం ప్రశ్నానాం సమాధానాని స్వీయవాక్యైః లిఖంతు.

- 1) అరణ్యాత్ ఏకః గజః నగరం ప్రవిశతి చేత్ కిం భవతీతి లిఖంతు?
- 2) భవతః పరివారః భవంతం త్యక్త్వా గచ్ఛతి చేత్, భవాన్ ఏకాకీ తిష్ఠతి చేత్ తదానీం భవాన్ కిమ్ అనుభవతి ?
- 3) పర్వతస్య చలనం యదా ఆరంభం, తదా ప్రభృతి కిం జాతమితి స్వీయవాక్యైః లిఖంతు.

IV పదజాలాభివృద్ధిః - భాషాక్రీడాః

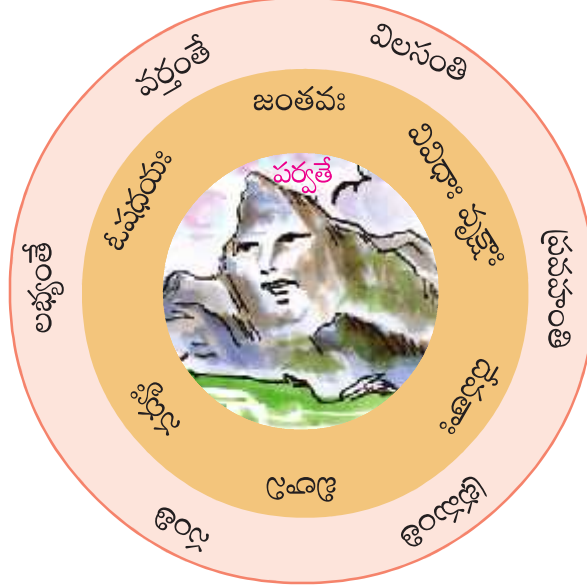
అ) అనుచ్ఛేదవాక్యేషు దత్తాని అసంగతాని పదాని శుద్ధీకర్షంతు. పునః లిఖంతు.

“స చ లాచకోలః చిస్తయతి. దౌపా తు ఆగతౌ. అహం తు సర్వత్ర తుంగం శక్నోమి. ఇతి చింతయన్ స్వపురతః స్థితేన రాజమార్గేణ లచతి. తస్య పర్వతస్య భారేణ మార్గస్య ర్హ్యయోః ఉపాయభ స్థితాని గృణిహా భగ్నాని అభవన్.

అ) అధః దత్తాని పదాని పఠంతు, తత్సమానార్థకపదాని పాఠే అన్విష్య లిఖంతు.

1) చుట్టూరా	2) చూడాలనే కోరికగలవారై
3) ఇరువైపులా	4) నేను ఒంటరిని అయ్యాను.
5) బాధతో దహించుకుపోయిన	6) ఉల్లాసంతో కూడిన
7) కట్ట (వారధి)	8) భయం కలవారై

ఇ) వర్తలాకారచక్రం దృష్ట్వా పర్వతమ్ ఇతి పదమధికృత్య పంచవాక్యాని లిఖంతు.

1) పర్వతే బిలాని వర్తంతే.	2)
3)	4)
5)	6)

V సర్జనాత్మకవ్యక్తికరణమ్

అ) చిత్రం పశ్యంతు. పర్వతః బాలేన సహ సంభాషణం కరోతి. తయోః బాలపర్వతయోః సంభాషణం లిఖంతు.

పర్వతః	బాలక! కిమర్థం అత్ర ఆగతః అసి?
బాలః	భవంతం ద్రష్టుమ్ ఆగతః అస్మి.
పర్వతః	
బాలః	
పర్వతః	
బాలః	
పర్వతః	
బాలః	

అ) యది వృక్షాణాం పక్షాః సంతి చేత్ తే కిం కిం కర్వంతీతి విచింత్య చిత్రాణి లిఖింతు, వదంతు.

VI ప్రశంసా

దేవః ప్రత్యక్షః భవతి చేత్ సమాజహితాయ భవాన్ కిం కిం వాంఛతీతి వదతు.

VII భాషాంశాః

అ. అనుచ్ఛేదే రేఖాంకితపదాని అవగచ్ఛంతు.

మమ నామ అనిలః. వృష్టికాలే ఏకస్మిన్ దినే మమ మిత్రమ్ ఆమ్రఫలం ఖాదితుమ్ ఇష్టవాన్. కిమర్థమ్ ఇత్యుక్తే తస్య ఆమ్రఫలం బహు ఇష్టమ్. అహం చింతితవాన్ ఏతస్య మిత్రస్య అస్మిన్ వృష్టికాలే ఆమ్రఫలేషు ఆసక్తిః జాయతే ఇతి. తదా పునః చింతితవాన్ కస్య వృక్షస్య ఫలమ్ ఆమ్రఫలమివ మధురం భవతీతి ఇతి చింతయిత్వా నారంగఫలమేకమ్ అహం తస్మై దత్తవాన్. సః ఆమ్రఫలమేవ ఆవశ్యకమితి సూచితవాన్. ఏతస్య మహతీ అభిరుచిః ఆమ్రఫలఖాదనే భవతీతి సర్వత్ర అఠిత్వా కస్య ఫలస్య ఖాదనేన బ్రహ్మానందః జాయతే, ఏతస్య ఆమ్రఫలస్య ఖాదనార్థం కంచిత్కాలం ప్రతీక్షాం కరోతు ఇతి సూచితవాన్.

ఆ. అనుచ్ఛేదే రేఖాంకితపదాని యేషు వాక్యేషు సంతి తాని వాక్యాని అత్ర లిఖింతు.

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)

ఇ. అధః దత్తాని వాక్యాని పఠంతు. రేఖాంకితపదాని అవగచ్ఛంతు.

- 1) అహం వృక్షాత్ ఫలం గృహ్ణామి.
- 2) అహం మంజూషాతః పదాని గృహ్ణామి.
- 3) అహం మిత్రాత్ ధనం గృహ్ణామి.
- 4) అహమ్ అధ్యాపకాత్ విద్యాం గృహ్ణామి.
- 5) అహమ్ అంబాతః ఆహారపేటికాం గృహ్ణామి.

ఈ. భవాన్ ప్రతిదినం కిం కిం గృహ్లాతీతి విషయం పంచవాక్యైః లిఖతు.

ఉదా : అహం ప్రాతః ఉత్థాయ పుస్తకం గృహ్లామి.

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)

ఉ. అధః దత్తాని వాక్యాని పఠంతు. రేఖాంకితపదాని అవగచ్ఛంతు.

- 1) అధ్యాపకేన పారితం పారం లిఖామి.
- 2) మాతామహ్య ఉక్తం పద్యం పుస్తికాయాం లిఖామి.
- 3) పిత్రా సూచితం పత్రం లిఖామి.
- 4) ఉపాధ్యాయస్య ఆదేశానుసారం భిత్తిపత్రే సూక్తిః లిఖామి.
- 5) కక్షాయాం వాణ్యా శ్రావితమ్ ఉపన్యాసం లిఖామి.

ఉః. భవాన్ ప్రతిదినం కిం కిం లిఖతీతి విషయం పంచవాక్యైః లిఖంతు.

ఉదా: ఆంధ్రభాషాధ్యాపికయా ఉక్తస్య పద్యస్య భావం లిఖామి.

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)

పరియోజనాకార్యమ్

పత్రికాః పశ్యంతు. పశు-పక్షి-నదీనాం-కలాకారాణాం విచిత్రచిత్రాణి సంగృహ్యంతు. వదంతు.

స్వీయమూల్యాంకనమ్

	అమ్	న
1. పాఠస్థకరినపదానామ్ అర్థాన్ వక్తుం శక్నోమి.		
2. పాఠస్య సారం స్వీయవాక్యైః వక్తుం శక్నోమి.		
3. పాఠస్య సారం స్వీయవాక్యైః లేఖితం శక్నోమి.		
4. బాలపర్వతయోః సంభాషణం లేఖితం శక్నోమి.		

కృషితో నాస్తి దుర్భిక్షమ్

పంచమః పాఠః

5. మూషకస్య చతురతా

చిత్రం పశ్యంతు, చింతయంతు, వదంతు.

- చిత్రే కిం దృశ్యతే?
- జాలే కః బద్ధః అస్తి?
- మూషకః కిం కరోతి?
- చిత్రం దృష్ట్వా భవాన్ కిమ్ అవగచ్ఛతి?

ఛాత్రేభ్యః సూచనాః

- పాఠం పఠంతు. కఠినపదానాం వాక్యానాం చ అధః రేఖాంకనం కుర్వంతు.
- కఠినపదానామ్ అర్థాన్ అధివృత్త్య మిత్రైః సాకం చర్చాం కుర్వంతు.
- పాఠ్యపుస్తకస్య అన్తే దత్తం పదకోశం దృష్ట్వా తేషామ్ అర్థాన్ అవగచ్ఛంతు.

పాఠస్య చిత్రం పశ్యంతు. తత్ ఉద్దిశ్య వదంతు.

బహుకాలతః ఆహారస్య ప్రతీక్షాం కరోతి మార్జాలః. ఏకః మూషకః అపి తత్ర నాగచ్ఛతి. క్షుధయా తస్య ఉదరం జ్వలతి. కించిద్దూరం గత్వా అన్వేషణం కర్తుమ్ అపి శక్తే నాస్తి. 'ఏవం క్రియంతం కాలం ప్రతీక్షా కరణీయా' ఇతి సః చింతయంతి స్మ.

భాగ్యవశాత్ తదా ఏవ ఏకః మూషకః తత్ర ఆగతః. తస్య దర్శనేన మార్జాలస్య ఉత్సాహః వర్ధితః. సః శనైః గత్వా మూషకమ్ అగ్రహ్లాత్. మూషకః భయేన విహ్వలః అభవత్. స్వస్య అపత్నాని స్మరణే ఆగతాని. నేత్రయోః అశ్రూణి స్పృతాని. 'మాం త్యజ' ఇతి సః దుఃఖేన ప్రార్థయత్. మూషకం దృష్ట్వా మార్జాలః అపి దయాలుః అభవత్. తథాపి సః మూషకం పరీక్షితుమ్ ఐచ్ఛత్. సః మూషకమ్ ఏవమ్ అవదత్. "అహం త్వాం కాంశ్చన ప్రశ్నాన్ పృచ్ఛామి. యోగ్యాని సమాధానాని వదిష్యసి చేత్ త్వామ్ అహం త్యజామి" ఇతి. 'ప్రయత్నం కరోమి' ఇతి మూషకః అవదత్. మార్జాలః ప్రశ్నాన్ ఏవమ్ అపృచ్ఛత్.

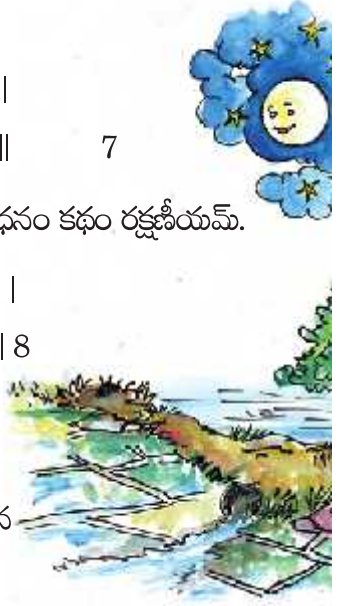
మార్జాలః :	రే మూషక! మాతృవందనేన కిం ఫలం లభ్యతే?	
మూషకః :	భూప్రదక్షిణపట్నేన కాశీయాత్రాశతేన చ	
	సేతుస్సానశతైర్యచ్చ తత్ఫలం మాతృవందనే	1
మార్జాలః :	సమ్యక్ ఉక్తవాన్. ఏతదపి వద. త్వం కాన్ కాన్ నమస్కరోషి?	
మూషకః :	దుర్భిక్షే చాన్నదాతారం సుభిక్షే చ హిరణ్యదమ్	
	చతురోఽహం నమస్యామి రణే ధీరం ఋణే శుచిమ్	2
మార్జాలః :	ఉత్తమమ్. చతురోఽసి. ఇదానీం వదతు. శోకేన కా హానిః భవతి?	
మూషకః :	శోకో నాశయతే ధైర్యం శోకో నాశయతే శ్రుతమ్	
	శోకో నాశయతే సర్వం నాస్తి శోకసమో రిపుః	3
మార్జాలః :	యది ఏవం స్యాత్, అలసస్య కిం భవతి?	
మూషకః :	అలసస్య కుతో విద్యా, అవిద్యస్య కుతో ధనమ్	
	అధనస్య కుతో మిత్రమ్, అమిత్రస్య కుతః సుఖమ్	4
మార్జాలః :	సమీచీనమ్. జనేషు కః సాధుః భవతి?	
మూషకః :	ఉపకారిషు యస్సాధుః, సాధుత్వే తస్య కో గుణః	
	అపకారిషు యస్సాధుః స సాధుః సద్భిరుచ్యతే	5
మార్జాలః :	ఉత్తమమ్. సన్నిత్రలక్షణాని కాని ఇతి వద !	
మూషకః :	దదాతి ప్రతిగృహ్లాతి గుహ్యమాఖ్యాతి పృచ్ఛతి	
	భుంక్తే భోజయతే చైవ షడ్విధం మిత్రలక్షణమ్	6

మార్జాల : సాధూక్తం. పుత్రః కథం భవేత్?
 మూషకః : ఏకోఽపి గుణవాన్ పుత్రః నిర్గుణైః కిం శతైరపి |
 ఏకశ్చంద్రస్తమో హన్తి నక్షత్రైః కిం ప్రయోజనమ్ ||

7

మార్జాల : సాధు. అంతిమప్రశ్నస్య ఉత్తరం వద. సంపాదితం ధనం కథం రక్షణీయమ్.
 మూషకః : ఉపార్జితానాం విత్తానాం త్యాగ ఏవ హి రక్షణమ్ |
 తటాకోదరసంస్థానాం పరీవాహ ఇవాంభనమ్ || 8

(సర్వాణి సమాధానాని శ్రుత్వా మార్జాలః ఆశ్చర్యేణ) హే మూషకోత్తమ!
 భవాన్ చతురః. పండితశ్చ. భవతః పాండిత్యేన అహం ప్రసన్నః అస్మి. అహం
 భవంతం న ఖదామి. గచ్ఛతు భవాన్ స్వస్థానమ్. పుత్రైః సాకం ఆనందేన
 జీవతు. (ఇత్యుక్త్వా మార్జాలః మూషకం త్యక్తవాన్)

భావాః -

1. ఆరుసార్లు భూమిచుట్టూ ప్రదక్షిణం చేస్తే, నూరుసార్లు కాశీయాత్ర చేస్తే, నూరుసార్లు సముద్రంలో స్నానం చేస్తే ఏ పుణ్యమైతే కలుగుతుందో, ఒక్కసారి తల్లికి నమస్కారం చేస్తే అంతటి పుణ్యం కలుగుతుంది.
2. కరువు ఉన్నప్పుడు అన్నం పెట్టేవానికి, అంతా బాగున్నప్పుడు బంగారాన్ని దానం చేసేవానికి, యుద్ధంలో పరాక్రమం చూపేవానికి, అప్పులేనివానికి ఈ నలుగురికి నమస్కరిస్తాను.
3. శోకం ధైర్యాన్ని నాశనం చేస్తుంది. జ్ఞానాన్ని నాశనం చేస్తుంది. ఇదీ అదీ అని కాకుండా అన్నింటినీ నాశనం చేస్తుంది. కాబట్టి శోకాన్ని మించిన శత్రువు లేదు.
4. సోమరితనం కలవాడికి విద్య ఎక్కడిది? విద్యలేనివాడికి ధనం ఎక్కడిది? ధనం లేనివాడికి మిత్రుడెక్కడ? మిత్రుడు లేనివాడికి సుఖం ఎక్కడ? కాబట్టి ఇన్నిటికీ మూలం సోమరితనం. కాబట్టి సోమరితనాన్ని వదిలిపెట్టాలి.
5. తనకు ఉపకారం చేసినవారి విషయంలో మాత్రమే ఎవడైతే మంచిగా ఉంటాడో, వానిలో ఏ గొప్పదనమూ లేదు. ఎవడైతే తనకు అపకారం చేసినవాని విషయంలో కూడా మంచిగా ప్రవర్తిస్తాడో వాడే మంచివాడు అని గొప్పవారు చెబుతుంటారు.
6. మంచిమిత్రుడు కింద చెప్పబడిన ఆరు లక్షణాలను కలిగియుంటాడు. తన దగ్గర ఉన్నది స్నేహితునికి ఇస్తాడు. స్నేహితునివద్ద ఉన్నది తాను తీసుకుంటాడు. తన రహస్యాన్ని చెబుతాడు. స్నేహితుని రహస్యాన్ని అడుగుతాడు. స్నేహితునివి అడిగి తింటాడు. తనవి తినిపిస్తాడు. ఇవన్నీ మంచిమిత్రుని లక్షణాలు.
7. మంచిగుణాలు లేని వందమంది కుమారుల కంటే గుణవంతుడైన కొడుకు ఒక్కడున్నా చాలు. చీకటిని పారద్రోలడానికి చంద్రుడొక్కడున్నా చాలు, వేలకొలది నక్షత్రాలున్నా ఏమి ప్రయోజనం?
8. సంపాదించిన ధనాన్ని దానం చేయడం ద్వారా కాపాడుకోవచ్చు. చిన్న కాలువల ద్వారా పంటల కొరకు నీటిని బయటకు వదలడం ద్వారా చెరువులోని నీటిని కాపాడుకోవచ్చుకదా!

ఏతాని కుర్వంతు

I శృణ్వంతు-విచింత్య వదంతు

- అ. మార్జాలమూషకయోర్మధ్యే కః చతురః? కిమర్థమ్?
- ఆ. పుత్రః కథం భవేత్?
- ఇ. కిమర్థం శోకేన సమః రిపుః నాస్తి?
- ఈ. ఏకః బాలకః శ్లోకం పఠేత్, అన్యః బాలకః భావం వదేత్.
- ఉ. పాఠస్థానాం శ్లోకానామ్ ఆధారేణ అవగతాన్ ఉత్తమవిషయాన్ అధిక్రమ్య వదంతు.

II పఠంతు-అవగచ్ఛంతు-వ్యక్తీకుర్వంతు

- అ. శ్లోకాన్ పఠంతు. తేషు విద్యమానాని 'మ' కారాంత పదాని చిత్వా రేఖాంకితాని కుర్వంతు.

- ఆ. అథః దత్తానాం వాక్యానాం సమానార్థకవాక్యాని పాఠే అన్విష్య లిఖంతు.

- 1) ధనం లేనివాడికి మిత్రుడెక్కడ? మిత్రులు లేని వాడికి సుఖం ఎక్కడ?
.....
- 2) అపకారికి మంచి చేసేవాడే సత్పురుషుడు అని చెప్పబడుతాడు.
.....
- 3) సోమరితనం కలవాడికి విద్య ఎక్కడిది?
.....
- 4) చంద్రుడొక్కడున్నా చాలు చీకటిని పారద్రోలడానికి
.....
- 5) ఈ నలుగురికి నేను నమస్కరిస్తాను.
.....
- 6) మంచి మిత్రుడు ఆరు లక్షణాలను కలిగి ఉంటాడు.
.....
- 7) నీ యొక్క పాండిత్యంతో నేను ప్రసన్నుణ్ణి అయ్యాను.
.....

ఈ. శ్లోకాన్ పూరయంతు.

- 1) శోకో నాశయతే సమో రిపుః॥
- 2) దదాతి ప్రతిగృహ్లాతి మిత్రలక్షణమ్॥
- 3) ఉపార్జితానాం ఇవాంభసామ్॥
- 4) దుర్భిక్షే చ ఋణే శుచిమ్॥
- 5) భూప్రదక్షిణ మాతృవందనే॥
- 6) అలసస్య కుతః సుఖమ్॥

ఉ. పాఠం పఠిత్వా అధః దత్తానాం ప్రశ్నానాం సమాధానాని లిఖంతు.

- 1) మాతృవందనే కిం ఫలం లభ్యతే?
- 2) చంద్రః కిం కరోతి?
- 3) కస్య మిత్రమ్ నాస్తి?
- 4) శోకేన సమః కః నాస్తి? కిమర్థం?
- 5) దుర్భిక్షే కిం దాతవ్యం?
- 6) శోకః కం నాశయతి ?
- 7) కస్య విద్యా నాస్తి ?
- 8) 'కాన్ కాన్ నమస్కరోమి' ఇతి మూషకః అవదత్.

III స్వీయరచనా

అధః దత్తానాం ప్రశ్నానాం సమాధానాని స్వీయవాక్యైః లిఖంతు.

- 1) భవతః మిత్రం కథం వర్తతే?
- 2) “మాతృవందనే భూప్రదక్షిణఫలం లభ్యతే”. ఇతి పాఠే పఠితం ఖలు. ఏతం విషయమ్ అధిక్రమ్య స్వీయవాక్యైః లిఖంతు.
- 3) శోకో నాశయతే, ఉపార్జితానాం విత్తానాం, దదాతి ప్రతిగృహ్లాతి.... శ్లోకానాం భావాన్ స్వీయవాక్యైః లిఖంతు.

IV పదజాలాభివృద్ధి: - భాషాక్రీడా:

అ) మంజూషాత: పదాని గృహీత్వా రిక్తస్థానాని పూరయంతు

ఫలం, సమృద్ధే, దానం, అర్థానాం, జ్ఞానం, కష్టకాలే, సత్, ధీరత్వం, రహస్యం, స్నేహిత:

- 1) పుత్ర: ఏక: అపి పర్యాప్త: ఏక: చంద్ర: పర్యాప్త: సహస్రై: నక్షత్రై: కిం
- 2) అన్నదాతారం హిరణ్యదం నమస్యామి.
- 3) సముపార్జితానాం, ఏవ హి రక్షణమ్.
- 4) శోక: నాశయతే చ నాశయతే.
- 5) మిత్రం..... ఆఖ్యాతి. ధనం దదాతి.

ఆ) ఉపరితనరిక్తస్థానేషు లిఖితానాం పదానాం సమానార్థకపదాని పాఠాత్ చిత్వా వాక్యాని పున: లిఖంతు.

- 1) సత్ = గుణవాన్ గుణవాన్ పుత్ర: ఏక: అలమ్.
- 2) ఫలం = సహస్రై: నక్షత్రై: కిం
- 3) కష్టకాలే =
- 4) సమృద్ధే =
- 5) అర్థానాం =
- 6) దానం =
- 7) జ్ఞానం =
- 8) ధీరత్వం =
- 9) రహస్యం =
- 10) స్నేహిత: =

ఇ. అధః దత్తానాం రేఖాంకితపదానాం విరుద్ధార్థకపదాని పఠాత్ చిత్వా తైః వాక్యాని లిఖింతు.

- 1) దుర్జనః అపకారీ భవతి.....
- 2) పరేషాం ధనాపహరణమ్ అధమం కార్యమ్
- 3) గుణవాన్ శత్రుః అపి ఆదరణీయః
- 4) బాలకః అధ్యాపకం ప్రశ్నాన్ పృచ్ఛతి.
- 5) సంతోషః ఏవ మానవానాం బలమ్

V సర్జనాత్మకవ్యక్తికరణమ్

- అ. మిత్రైః సహ మిలిత్వా మూషక - మార్జాలయోః సంవాదస్య అభినయం కుర్వంతు.
- ఆ. మూషక - మార్జాలయోః “వర్ణచిత్రం” లిఖింతు.

VI ప్రశంసా

మాతృభాషయా రచితాని సుభాషితాని సంకలయంతు, లిఖింతు, వదంతు.

VII భాషాంశాః

అ) పఠంతు - అవగచ్ఛంతు.

రామః వనం గచ్ఛతి. సః ఏకం వృక్షం పశ్యతి. ఫలం లునాతి. ఫలం ఖాదతి.
ఏతేషు వాక్యేషు కర్తృకర్మక్రియాపదాని అవగచ్ఛంతు.

కర్తృపదాని ↓	కర్మపదాని ↓	క్రియాపదాని ↓
రామః	వనం	గచ్ఛతి.
సః	వృక్షం	పశ్యతి.
సః	ఫలం	ఖాదతి.

అ) అధః దత్తాని వాక్యాని పఠంతు. తేషు స్థితాని కర్తృ, కర్మ, క్రియాపదాని విభజ్య పట్టికాయాం లిఖంతు.

1. బాలికా పాఠం పఠతి.
2. జనకః ఫలాని ఆనయతి.
3. అంబా చిత్రం పశ్యతి.
4. శిరీషా సమాధానం చింతయతి.
5. కృషకః క్షేత్రం కర్షతి.
6. రమేశః గ్రామం గచ్ఛతి.
7. సురేశః పుస్తకం పఠతి.

కర్తృపదాని	కర్మపదాని	క్రియాపదాని

పరియోజనాకార్యమ్

అన్యభాషాసు విద్యమానాని సుభాషితాని సంకలయంతు.

స్వీయమూల్యాంకనమ్

	అమ్	న
1. శ్లోకాన్ స్పష్టతయా పఠితుమ్, వక్తుం చ శక్నోమి.		
2. శ్లోకానాం భావాన్ స్వీయవాక్యైః వక్తుం శక్నోమి.		
3. పాఠస్య సారం స్వీయవాక్యైః లేఖితుం శక్నోమి.		
4. పాఠస్థసర్జనాత్మకవ్యక్తికరణకృత్యం కర్తుం శక్నోమి.		

అభ్యాసానుసరీ విద్యా

షష్ఠః పాఠః

6. ఏకాకీ చంద్రః

చిత్రం పశ్యంతు, చింతయంతు, వదంతు.

- చిత్రే కిమ్ అస్తి?
- బాలః కుత్ర అస్తి? కిం కరోతి?
- కిమర్థం బాలః ఏవం కరోతి?

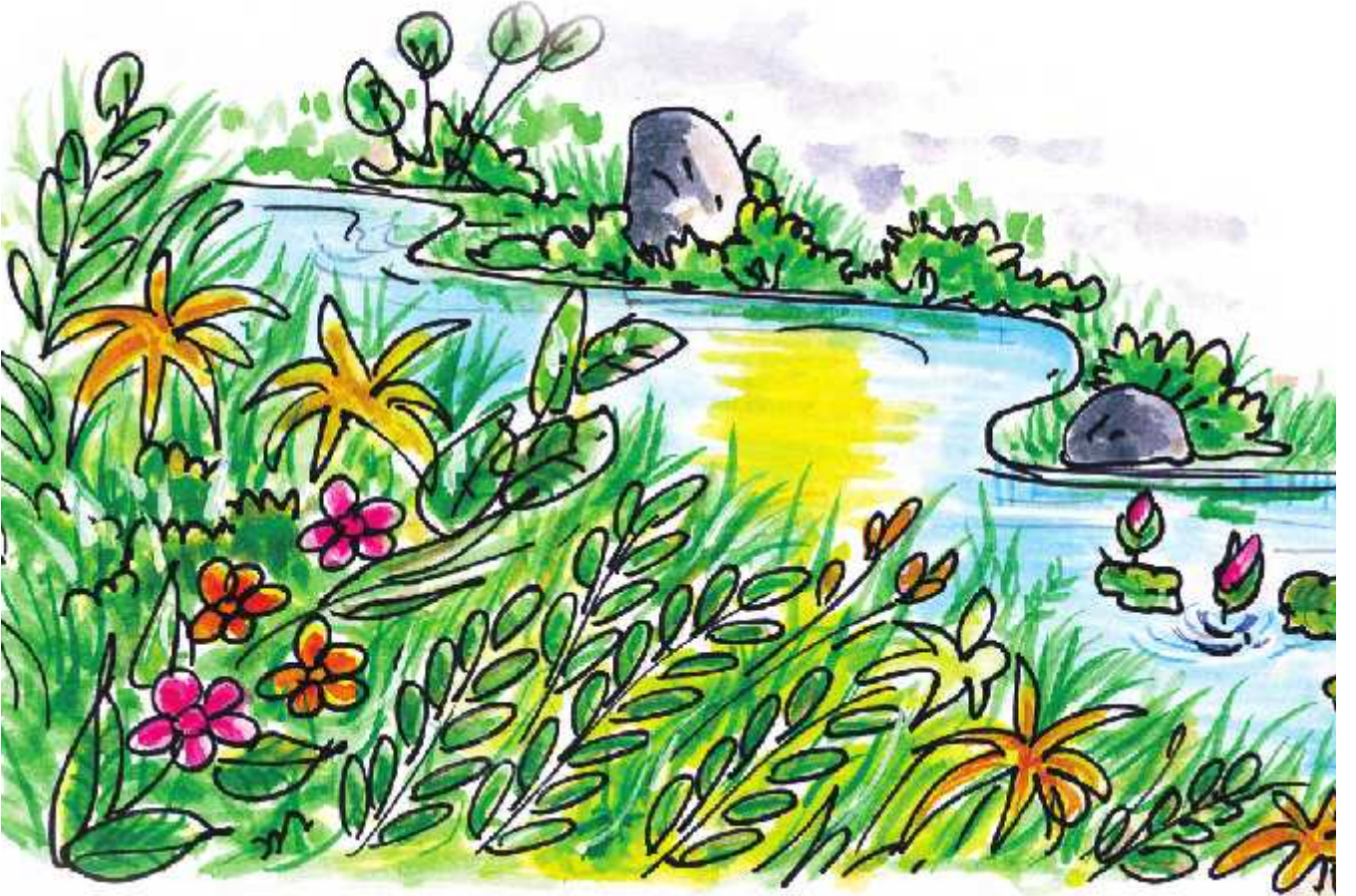
ఛాత్రేభ్యః సూచనాః

- పాఠం పఠంతు. కఠినపదానాం వాక్యానాం చ అధః రేఖాంకనం కుర్వంతు.
- కఠినపదానామ్ అర్థాన్ అధికృత్య మిత్రైః సాకం చర్చాం కుర్వంతు.
- పాఠ్యపుస్తకస్య అన్తే దత్తం పదకోశం దృష్ట్వా తేషామ్ అర్థాన్ అవగచ్ఛంతు.

పాఠస్య చిత్రం పశ్యంతు. తత్ ఉద్దిశ్య వదంతు.

మాతా! చందిర ఏకాకీ
కస్మాత్ గగనే సంచరతి?
మాతరం పితరం గృహం విహాయ
రాత్రౌ సతతం సంచరతి ॥

... మాతా! చందిర ఏకాకీ

వాయుః వేగేన తం నయతి
సూర్యః కిరణైస్తాపయతి ।
మేఘో జలేన ఆర్ద్రయతి
న కోఽపి తం పరిపాలయతి ॥

... మాతః! చందిర ఏకాకీ

అంబ! చందిరమానయతు
అస్మద్ గేహే స్థాపయతు ।
తేన సహాహం క్రీడామి
ఖదామి పిబామి నందామి ॥

... మాతః! చందిర ఏకాకీ

గీతస్య భావః

అమ్మా! ఈ చంద్రుడు ఒంటరిగా ఆకాశంలో
ఎందుకు తిరుగుతున్నాడు. అమ్మను, నాన్నను ఇంటిని
విడిచిపెట్టి రాత్రంతా తిరుగుతున్నాడు.

గాలి వేగంగా చంద్రుణ్ణి తీసుకెళ్తున్నది. సూర్యుడు
కిరణాలతో తపింపజేస్తున్నాడు. మేఘం నీళ్ళతో తడుపుతున్నది.
ఎవరు కూడా అతణ్ణి రక్షించడం లేదు.

అమ్మా! చంద్రుణ్ణి తీసుకురా! మన ఇంట్లో ఉంచు.
అతనితో నేను ఆడుకుంటాను. కలిసి తింటాను. తాగుతాను,
అతనితో కలిసి నేను ఆనందిస్తాను.

పతాని కుర్వంతు

I శృణ్వంతు-విచింత్య వదంతు

- అ. గీతం రాగయుక్తం గాయంతు.
- ఆ. అహమ్ ఏకాకీ ఇతి చంద్రః చింతయతి వా? కిమర్థమ్?
- ఇ. గగనే చంద్రం దృష్ట్వా భవాన్/భవతీ కిం చింతయతి?
- ఈ. సూర్యచంద్రయోః భేదం వదంతు.
- ఉ. చంద్రః కదా సంచరతి?
- ఊ. పారం పరిత్వా భవాన్ కిమ్ అవగచ్ఛతి?
- ఋ. భవాన్ గృహే ఏకాకీ భవతి చేత్ కిం చింతయతి?

II పఠంతు-అవగచ్ఛంతు-వ్యక్తీకుర్వంతు

- అ. గీతే కేషాంచన పదానాం అంతే 'తి', 'తు', 'మి' ఇతి అక్షరాణి సంతి. తాని పదాని అన్విష్య లిఖంతు.

తి	తు	మి

- ఆ. అధః దత్తానాం వాక్యానాం సమానార్థకవాక్యాని పాఠే అన్విష్య లిఖంతు.

- అ) సూర్యుడు కిరణాలతో తపింపచేస్తున్నాడు.

.....

- ఆ) అమ్మా ! చంద్రుణ్ణి తీసుకురా !

.....

- ఇ) అతనితో నేను ఆడుకుంటాను.

.....

ఇ. అధః దత్తేషు వాక్యేషు పదాని క్రమశః న సన్తి. తాని క్రమశః లిఖంతు.

1) నయతి తం వేగేన వాయుః	ఏకాకీ చందిర మాతః
కిరణైః తాపయతి సూర్యః	గగనే కస్మాత్ సంచరతి
ఆర్ద్రయతి జలేన మేఘో	గృహం విహాయ మాతరం పితరం
తం పరిపాలయతి న కోఽపి	సతతం సంచరతి రాత్రౌ

ఈ. పాఠం పఠిత్వా అధః దత్తానాం ప్రశ్నానాం సమాధానాని లిఖంతు.

- 1) చందిరః కుత్ర సంచరతి?
- 2) కాన్ విహాయ సంచరతి?
- 3) చందిరః కథమ్ ఆర్ద్రః భవతి?
- 4) బాలకః చందిరేణ సహ కిం కిం కర్తుమ్ ఇచ్ఛతి?

III స్వీయరచనా

అధః దత్తానాం ప్రశ్నానాం సమాధానాని స్వీయవాక్యైః లిఖంతు.

- 1) చంద్రః ఏకః ఏవ సంచరతి వా? అన్యే కే సంచరంతి?
- 2) భవాన్ కాః క్రీడాః క్రీడతి? కుత్ర క్రీడతి?
- 3) గీతస్య సారం స్వీయవాక్యైః లిఖంతు.
- 4) చంద్రః భవతః గృహమ్ ఆగచ్ఛతి చేత్, భవాన్ తేన సహ కిం కిం కరోతి?
- 5) తవ గృహే కే కే సంతి ?
- 6) భవాన్ గృహం విహాయ అన్యత్ర గతవాన్ వా? కిమర్థం గతవాన్? తత్ర కిం కృతవాన్? లిఖంతు.

IV పదజాలాభివృద్ధిః - భాషాక్రీడాః

అ) పాఠం పఠిత్వా రిక్తస్థానాని పూరయంతు.

- 1) మాతః! వాయుః చంద్రం నయతి, సూర్యః తాపయతి,
చంద్రం ఆర్ద్రయతి, ఏకః అపి న పరిపాలయతి.
- 2) అధః దత్తేషు పదేషు భిన్నం పదం చిత్వా లిఖంతు. తత్ పదం కిమర్థం భిన్నమితి వదంతు.
అ) ఆకాశః, విమానం, చంద్రం, నక్షత్రాణి, సూర్యః.
ఆ) క్షీరం, జలం, పానీయం, చాయం, ఫలం.
ఇ) క్రీడతి, పఠతి, లిఖతి, పిబతి, రాత్రిః.